

В.о. Гошева

«ПОГОДЖЕНО»

Голова Державної служби морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України

С. Ігнатенко /с. Максимов

2024 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор Національного університету «Одеська морська академія»

М. Міусов

« 08 квітня » 2024 р.

ЦЕНТР ПІДГОТОВКИ ВИЖИВАННЯ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ НА МОРІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ:

«Фахівець з рятувальних шлюпок, рятувальних плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками»

(Proficiency in Survival Craft and Rescue Boats other than Fast Rescue Boats)

відповідно до вимог Правила VI/2 (пункт 1) Конвенції ПДНВ, Розділу А-VI/2 (пункти 1 - 4) Кодексу ПДНВ,

Модельного курсу ІМО 1.23 «Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками» видання 2024 р.

(Proficiency in Survival Craft and Rescue Boats other than Fast Rescue Boats)

Обсяг навчального часу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Всього
Теоретична	Практична		
16,5	15,0	Здійснюються під час практичної підготовки за результатами відпрацювання практичних вправ	31,5

ПРОГРАМА СКОРОЧЕНОГО КУРСУ

Обсяг навчального часу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Всього
Теоретична	Практична		
9,0	5,0	1,0	15,0

Одеса
2024

Робочий навчальний план і програма розроблені на підставі вимог:

1. Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року з поправками;
2. Міжнародної конвенції про охорону людського життя на морі 1974 (SOLAS-74), з поправками;
3. Міжнародної Конвенції по запобіганню забрудненню з суден 1973 р. зміненої Протоколом 1978 р. до неї (MARPOL) з поправками;
4. Міжнародного кодексу по рятувальним засобам, з поправками (Life-Saving Appliance Code);
5. Модельного курсу ІМО 1.23 «Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками» видання 2024 р. (Proficiency in Survival Craft and Rescue Boats other than Fast Rescue Boats);
6. Резолюції ІМО А.657 (17) «Інструкція з дій на рятувальному засобі» (Instructions for action in survival craft);
7. Наказу Міністерства інфраструктури України від 07.10.2014 № 491 «Про затвердження вимог до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди» (далі – Вимоги).
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 р. № 1499 «Деякі питання присвоєння звань особам командного складу морських суден» (Далі – Положення).

Навчальний план і програму розробили:

Колегаєв М.О. – керівник навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), директор навчально-наукового інституту інженерії, к.т.н. професор, механік I розряду.

Олійник В.В. – заступник керівника навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), доцент НУОМА.

Даниленко Д.В. – викладач навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), заступник директора навчально – наукового інституту інженерії, к.ю.н., доцент кафедри БЖ.

Кулешов І.М. – викладач навчально-тренажерного закладу «Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі» (ЦПВЕУ на морі) Національного університету «Одеська морська академія» (НУОМА), к.т.н., доцент, механік I-го розряду.

Навчальний план та програма розглянуті та схвалені на засіданні кафедри «Безпека життєдіяльності» навчально-наукового інституту інженерії НУОМА.

Протокол № 8 від «19» січня 2024 р.

Навчальний план та програма розглянуті та затверджені на засіданні вченої ради навчально-наукового інституту інженерії НУОМА.

Протокол № 6 від «23» січня 2024 р.

Керівник ЦПВЕУ на морі НУОМА М. Колегаєв

1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ, МЕТА Й ЗАДАЧІ КУРСУ

1.1. Сфера застосування

Програма курсу призначена для підготовки, перевірки та оцінки знань осіб командного складу та суднової команди з рятування на воді відповідно до Модельних курсів Міжнародної морської організації (далі – ІМО) 1.23 «Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками» (Proficiency in Survival Craft and Rescue Boats other than Fast Rescue Boats) (далі – Модельний курс ІМО 1.23) та відповідно до вимог правила VI/2 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (далі – Конвенція ПДНВ), а також розділу A-VI/2 Кодексу з підготовки і дипломування та несення вахти (далі – Кодекс ПДНВ). Підготовка за програмою проводиться в навчально- тренажерному центрі “Центр підготовки виживання в екстремальних умовах на морі” Національного університету “Одеська морська академія”.

1.2. Мета курсу - забезпечити судових спеціалістів, котрі можуть бути призначені для виконання завдань, обов'язків і відповідальності командира рятувальних шлюпок і плотів, та чергових шлюпок, що не є швидкісними, знаннями і навичками з організації їх використання та довести розуміння ними своєї ролі в системі гарантування безпеки людського життя на морі в аварійних ситуаціях і при експлуатаційному та тренувальному використанні судових рятувальних засобів.

1.3. Задачі курсу:

Слухачі, що успішно завершили даний курс, мають бути здатними забезпечити підготовку і посадку людей в рятувальні засоби, безпечно спускати і піднімати рятувальні та чергові шлюпки і безпечно спускати на воду рятувальні плоти.

Вони мають бути здатними керувати шлюпкою на веслах, або моторною, надувним та твердим рятувальним плотом, включаючи в умовах неспокійного моря.

Вони повинні бути готовими до організації життєзабезпечення потерпілих в рятувальних шлюпках і плотах після залишення судна в аварійних ситуаціях.

1.4. Випускник курсу повинен уміти:

- безпечно здійснювати командування: підготовкою шлюпок і плотів до спускання; посадкою в них людей; спусканням і підняттям шлюпок і плотів; відходом шлюпок і плотів від борту, та підходом їх до борту і під талі;
- забезпечити виконання першочергових дій при залишенні судна, щоб звести до мінімуму загрозу для виживання;
- запускати і експлуатувати двигуни рятувальних шлюпок;
- керувати діями в умовах виживання у відповідності до переважаючих обставин і умов;
- забезпечити найбільшу можливість знайдення свого рятувального засобу, в тому числі вмінні користуватись аварійними засобами зв'язку.

1.5. Випускник курсу повинен знати:

- завдання, обов'язки і відповідальність фахівців з судових рятувальних засобів, що складають рівень їх компетентності;
- порядок дії і свої обов'язки при шлюпочній тривозі;
- заходи безпеки при експлуатації судових рятувальних засобів;
- обмеження обладнання шлюпок і плотів при здійсненні операцій з ними;
- склад і порядок використання предметів спорядження рятувальних шлюпок і плотів;
- принципи виживання в рятувальних шлюпках і плотах;
- міжнародні рятувальні сигнали і порядок дії при рятуванні людей із шлюпок і плотів за допомогою гелікоптера.

2. ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ ТА РІВЕНЬ ЇХ ПІДГОТОВКИ

До навчання за курсом допускаються професійні моряки не молодші 18 років, які пройшли базовий курс із техніки особистого виживання у відповідності до вимог розділу A-VI/1 STCW Code.

Таблиця A-VI/2-1

Специфікація мінімального стандарту компетентності з рятувальних шлюпок, рятувальних плотів і чергових шлюпок, що не є швидкісними.

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Компетентність	Знання, розуміння і професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
<p>Командування рятувальною шлюпою й плотом, черговою шлюпою під час і після спускання їх на воду</p>	<p>Конструкція і оснащення рятувальних шлюпок, плотів і чергових шлюпок, а також окремі предмети їх спорядження.</p> <p>Конкретні характеристики і будова рятувальних шлюпок, плотів і чергових шлюпок.</p> <p>Різні типи устаткування для спускання на воду рятувальних шлюпок, плотів і чергових шлюпок.</p> <p>Способи спускання на воду рятувальних шлюпок і плотів при сильному хвилюванні моря.</p> <p>Способи підняття рятувальних шлюпок і плотів. Дії, що здійснюються після залишення судна.</p> <p>Способи спускання й підняття чергових шлюпок при сильному хвилюванні моря.</p> <p>Небезпеки, пов'язані з використанням пристроїв віддачі гаків під навантаженням.</p> <p>Знання процедур технічного обслуговування.</p>	<p>На практиці показати уміння:</p> <p>Перевернути перекинутий рятувальний пліт в надітому жилеті.</p> <p>Розуміти маркірування рятувальних шлюпок і плотів щодо кількості людей, на яку вони розраховані.</p> <p>Подавати правильні команди на посадку і спускання на воду рятувальних шлюпок і плотів, відхід від судна і висадку людей з рятувальних шлюпок і плотів.</p> <p>Готувати і безпечно спускати на воду рятувальні шлюпку та пліт і швидко відходити від судна, звертатися із звичайними гаками і пристроями віддачі гаків під навантаженням.</p> <p>Безпечно піднімати рятувальну шлюпку, пліт і чергову шлюпку з води, включаючи належну установку як звичайних гаків, так і пристроїв віддачі гаків під навантаженням, використовуючи надувний пліт і відкрити</p>	<p>Підготовка, посадка та спускання на воду шлюпки і плота здійснюється з урахуванням обмежень обладнання і дозволяють їм безпечно відійти від судна.</p> <p>Початкові дії при залишенні судна зводять до мінімуму загрозу для виживання.</p> <p>Підняття рятувальних шлюпок, плотів і чергових шлюпок здійснюється в рамках обмежень обладнання.</p> <p>Устаткування використовується відповідно до інструкцій виготовлювача по віддачі і закладці гаків.</p>

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння і професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Командування рятувальною шлюпкою й плотом, черговою шлюпкою під час і після спускання їх на воду (продовження)		або закриту рятувальну шлюпку з двигуном, або схвалену підготовку на тренажері, якщо потрібно	
Експлуатація двигуна рятувальної шлюпки	Методи пуску й експлуатації двигуна рятувальної шлюпки та пов'язаного з ним обладнання разом із використанням передбаченого вогнегасника	Практичне демонстрування уміння запустити й експлуатувати двигун, що встановлений на відкритій або закритій рятувальній шлюпці	Двигун запускається й експлуатується у відповідності до вимог маневрування
Керівництво людьми і керування рятувальною шлюпкою і плотом після залишення судна	Керування рятувальною шлюпкою і плотом при сильному хвилюванні моря. Користування фалінем, плавучим якорем і іншим обладнанням. Розподіл води та їжі в рятувальних шлюпці і плоту. Дії, що здійснюються для максимальної можливості знайти рятувальні шлюпки і плоту. Способи рятування за допомогою гелікоптера. Гіпотермія і її відвернення: користування захисним одягом, включаючи гідрокостюми й теплозахисні засоби. Використання чергових шлюпок і рятувальних шлюпок із двигуном для буксирування рятувальних плотів і рятування людей що потрапили у воду. Викидання рятувальних шлюпок і плотів на берегову обмілину	Практичне демонстрування уміння: Гребти й керувати рятувальною шлюпкою і вести її за компасом. Користуватися предметами оснащення рятувальних шлюпок і плотів. Установлювати засоби сприяння знаходженню	Керівництво діями в умовах виживання відповідає переважачим обставинам і умовам

Колонка 1	Колонка 2	Колонка 3	Колонка 4
Сфера компетенції	Знання, розуміння і професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
<p>Користування обладнанням, що вказує місце знаходження, включаючи засоби зв'язку і сигнальну апаратуру, а також піротехнікою</p>	<p>Радіоапаратура рятувальних шлюпок і плотів, включаючи супутникові АРБ і транспондери для пошуку і рятування. Піротехнічні сигнали лиха</p>	<p>Практичне демонстрування уміння: Користуватись переносним радіообладнанням рятувальних шлюпок і плотів; Користуватись сигнальним обладнанням, включаючи піротехнічні засоби</p>	<p>Користування й вибір засобів зв'язку і сигнальної апаратури відповідає переважаючим обставинам і умовам</p>
<p>Надання першої медичної допомоги врятованим</p>	<p>Користування аптечкою першої допомоги і техніка приведення до свідомості. Догляд за людьми, що одержали травми, включаючи зупинення кровотечі й виведення із шокового стану</p>	<p>Практичне демонстрування уміння: Надати допомогу особам, що одержали поранення як при залишанні, так і після залишення судна, користуючись аптечкою першої допомоги, а також способами приведення до свідомості</p>	<p>Визначення можливої причини характеру і стану травм або захворювання проводиться швидко і точно. Пріоритет і послідовність заходів по наданню допомоги зводить до мінімуму будь-яку загрозу життю.</p>

3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН КУРСУ

Назви тем	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
1. Вступна частина та питання безпеки: 1.1. Вступна частина 1.2. Керівництво з безпеки			
Усього за темою:	0,5	-	0,5
2. Загальна інформація: 2.1. Небезпечні ситуації 2.2. Тренування, навчання та оперативна готовність до небезпечних ситуацій 2.3. Дії, які необхідно здійснювати під час виклику до рятувальних засобів			
Усього за темою:	1,5	-	1,5
3. Залишення судна: 3.1. Дії, які необхідно здійснювати у разі необхідності залишити судно 3.2. Дії, які необхідно здійснювати знаходячись у воді			
Усього за темою:	0,5	-	0,5
4. Рятувальні засоби та рятувальні шлюпки: 4.1. Рятувальні шлюпки 4.2. Рятувальні плоти 4.3. Чергові шлюпки			
Усього за темою:	0,75	-	0,75
5. Устаткування для спускання шлюпок і плотів: 5.1. Шлюпбалки 5.2. Пліт-балки 5.3. Кран-балки для чергових шлюпок 5.4. Спускання вільним падінням 5.5. Обладнання для самовідділення плоту 5.6. Морські евакуаційні системи			
Усього за темою:	1,25	-	1,25
6. Евакуація та підйом рятувального засобу або чергової шлюпки: 6.1. Спуск 6.2. Очистка борта судна, з якого спускаються рятувальні засоби 6.3. Управління рятувальним плотом та рятування осіб, що знаходяться в воді 6.4. Повернення рятувального плоту або чергової шлюпки 6.5. Спуск рятувального плоту або чергової шлюпки в умовах штормової погоди 6.6. Перевертання перекинутої чергової шлюпки в умовах штормової погоди			
Усього за темою:	1,25	-	1,25
7. Дії, які необхідно здійснювати, знаходячись у воді чисто від судна, що тоне			
Усього за темою:	0,25	-	0,25

8. Двигун рятувальної шлюпки і його оснащення 8.1. Запуск двигуна 8.2. Система охолодження 8.3. Зарядження батарей 8.4. Вогнегасник 8.5. Система зрошення водою 8.6. Автономна система забезпечення повітрям			
Усього за темою:	1,5	-	1,5
9. Зовнішній двигун чергової шлюпки			
Усього за темою:	1,0	-	1,0
10. Управління рятувальним плотом та черговою шлюпкою в умовах штормової погоди			
Усього за темою:	0,75	-	0,75
11. Дії, які необхідно здійснювати на борту рятувального засобу 11.1. Першочергові дії 11.2. Дії для збереження життя 11.3. Використання обладнання рятувального засобу 11.4. пропорційний розподіл їжі та питної води 11.5. Дії, які необхідно здійснювати для максимальної можливості виявлення та визначення місцезнаходження рятувального плоту			
Усього за темою:	1,5	-	1,5
12. Методи рятування за допомогою гелікоптера 12.1. Зв'язок із гелікоптером 12.2. Евакуація з судна та з рятувального засобу 12.3. Підйом у гелікоптер			
Усього за темою:	1,25	-	1,25
13. Гіпотермія			
Усього за темою:	1,0	-	1,0
14. Радіобладнання 14.1. Переносні двосторонні УВЧ - радіостанції для рятувальних засобів (VHF) 14.2. Аварійні радіобуї - покажчики місця знаходження (EPIRBs) 14.3. Аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs) 14.4. Сигнали лиха, сигнальне обладнання та піротехніка			
Усього за темою:	1,5	-	1,5
15. Перша медична допомога 15.1. Методи реанімації 15.2. Використання аптечки першої допомоги			
Усього за темою:	2,0	-	2,0
16. Практичні навчання з спуску, підйому та управління рятувальної шлюпки			
Усього за темою:	-	3,0	3,0

17. Практичні навчання з спуску рятувального плоту 17.1. Рятувальні плоти, що спускаються за допомогою кран-балок 17.2. Рятувальні плоти, що спускаються шляхом скидання за борт 17.3. Посадка в рятувальний пліт з води 17.4. Перевертання перекинутого рятувального плоту			
Усього за темою:	-	3,0	3,0
18. Практичні навчання з спуску та підйому чергової шлюпки			
Усього за темою:	-	3,0	3,0
19. Практичні вправи та оцінка	-	6,0	6,0
Усього за напрямом підготовки	16,5	15,0	31,5

4. ПРОГРАМА КУРСУ

4.1. Вступна частина та питання безпеки

4.1.1. Вступна частина. Огляд курсу.

4.1.2. Керівництво з безпеки. Правила техніки безпеки.

4.2. Загальна інформація

4.2.1. **Небезпечні ситуації.** Аварійні ситуації, при яких виникає необхідність в покиданні судна. Труднощі при покиданні судна, при різних аварійних ситуаціях. Розсудлива доцільність спуску рятувальних засобів заздалегідь, коли боротьба з пожежею ще продовжується. Ситуації при яких використовується чергова шлюпка. Аварійно-попереджувальна сигналізація. Сигналізація попередження пожежі. Повідомлення про лихо по радіо. Хто віддає наказ про подання сигналу тривоги з покидання судна і як він звучить. Зміст "Розклад по тривогах". Обов'язки екіпажу відносно пасажирів. Командири рятувальних засобів. Списки екіпажу і пасажирів розписаних по рятувальним засобам та евакуаційним системам. Нагляд за виконанням членами екіпажу своїх обов'язків. Наявність списків у заступників командирів шлюпок. Заміщення обов'язків постраждалих членів екіпажу. Вказівка офіцера з безпеки в "Розкладі по тривогах". Позначення для рятувальних засобів та постачання.

4.2.2. **Тренування, навчання та оперативна готовність до небезпечних ситуацій.** Вимоги Конвенції СОЛАС 74 з регулярного проведення навчальних тривог. Вимоги до проведення навчальної тривоги по залишенню судна. Заняття по використанню рятувальних засобів. Ознайомлення після прибуття на судно. Суднове керівництво з навчання і тренувань. Готовність, перевірка та обслуговування рятувальних засобів.

4.2.3. **Дії, які необхідно здійснювати під час виклику до рятувальних засобів.** Індивідуальні рятувальні засоби. Готовність по тривозі. Переключка, перевірка форми одягу і рятувальних жилетів, командирами рятувальних засобів. Підготовка до спуску рятувальних засобів і задіяння морських евакуаційних систем. Спуск рятувальних шлюпок до місць посадки за наказом капітана. Задіяння морських евакуаційних систем за наказом капітана. Обов'язок осіб, відповідальних за доставку засобів зв'язку, сигналізації та додаткового постачання.

4.3. Тема: Залишення судна

4.3.1 **Дії, які необхідно здійснювати у разі необхідності залишити судно.** Наказ про покидання судна – повноваження тільки капітана або особи яка його заміщає. Додаткове постачання для шлюпки. Нагляд за посадкою в рятувальні й чергові шлюпки. Нагляд за посадкою в плоті з використанням морських евакуаційних систем. Нагляд за посадкою в плоті, які спускаються пліт-балкою. Посадка в пліт, що скидається. Небезпеки при стрибках на надувний пліт. Уникання намочання одягу. Перевірка розміщення людей і використання ременів безпеки перед спуском. Небезпека пошкодження рук з зовнішнього боку борту. Запуск двигуна до спуску у воду. Запуск підвісного двигуна у воді. Готовність систем повітропостачання і зрошування водою, а так само закриття люків, при спуску на воду покриту нафтою. Огляд поверхні води перед спуском. Дії командира при труднощах спуску плота або евакуаційної системи.

4.3.2. **Дії, які необхідно здійснювати знаходячись у воді.** Використання рятувального жилета при стрибках у воду. Використання гідрокостюма, захисного костюма і тепलोзахисного конверта. Використання плаваючих предметів. Розвиток переохолодження у воді, без захисного одягу. Втрата тепла організмом при плаванні, техніка збереження тепла. Обладнання рятувального жилета. Посадка в пліт або шлюпку з води.

4.4. Тема: Рятувальні засоби та рятувальні шлюпки

4.4.1. Рятувальні шлюпки. Конструкції рятувальних шлюпок і їх обладнання. Характеристики різних типів рятувальних шлюпок. Маркування рятувальних шлюпок.

4.4.2. Рятувальні плоти. Конструкції рятувальних плотів та їх обладнання. Зберігання на борту. Маркування рятувальних плотів. Характеристики різних типів рятувальних плотів.

4.4.3. Чергові шлюпки. Конструкції чергових шлюпок та їх обладнання. Вимоги до наявності чергових шлюпок на пасажирських і вантажних судах. Маркування чергових шлюпок. Характеристики різних типів чергових шлюпок. Пристрої буксировки. Підтримання надуваних чергових шлюпок в надутому стані.

4.5.Тема: Устаткування для спускання шлюпок і плотів

4.5.1. Шлюпбалки. Типи шлюпбалок, обладнання для зберігання та кріплення шлюпки. Глагольгаки. Обслуговування шлюпбалок, лопарів і глагольгаків.

4.5.2. Пліт-балки. Пристрій пліт-балки. Використання глагольгака.

4.5.3. Кран-балки для чергових шлюпок. Типи шлюпбалок, обладнання для зберігання та кріплення шлюпки. Гак швидкої віддачі. Робота підйомної лебідки чергової шлюпки. Метод спуску. Спуск чергової шлюпки в негоду.

4.5.4. Спускання вільним падінням. Обладнання для вільного падіння шлюпки на кормі. Пристрої підйому і додаткові пристрої спуску рятувальної шлюпки.

4.5.5. Обладнання для самовідділення плоту. Пристрій гідростата і його застосування. Пристрій слабкої ланки і його робота. Обслуговування гідростатів на борту.

4.5.6. Морські евакуаційні системи. Конструкція і особливості морських евакуаційних систем. Кількість рятувальних плотів для евакуаційних систем. Зберігання евакуаційних систем на судні. Маркування.

4.6.Тема: Евакуація та підйом рятувального засобу або чергової шлюпки

4.6.1. Спуск. Огляд водної поверхні. Установка фалінів. Притискні кінці. Спуск шлюпки з палуби. Від'єднання талів. Різниця між гаком швидкої віддачі і гаком віддачі під навантаженням. Труднощі спуску при русі судна. Метод спуску рятувального плоту пліт-балкою. Притискні кінці і фалінь плоту. Гак швидкої віддачі для плоту. Використання контр-шпильки гака.

4.6.2. Очистка борта судна, з якого спускаються рятувальні засоби. Відхід від борту рятувальної шлюпки на веслах і під двигуном. Використання носового фаліня при відході. Відхід від борту рятувального плоту. Особливості відходу з підвітряного борту.

4.6.3. Збір рятувальних плотів та рятування осіб, що знаходяться в воді. Збір плотів і нахождення потерпілих черговою шлюпкою. Підйом потерпілих з води. Доставка потерпілих в шлюпку. Страхувальний кінець для роботи рятувальника у воді.

4.6.4. Повернення рятувального плоту або чергової шлюпки. Підхід шлюпки до судна або причалу. Використання фалінів для швартування. Допомога слабким при висадці. Обов'язки командира шлюпки при висадці. Вахтовий у шлюпці.

4.6.5. Спуск рятувального плоту або чергової шлюпки в умовах штормової погоди. Методи спуску рятувальних засобів або чергової шлюпки при сильній хитавиці. Використання масляної плями. Спуск шлюпки на хвилі. Прибирання шлюпталеї. Гак самовіддачі під навантаженням. Відхід від судна в погану погоду.

4.6.6. Перевертання перекинутої чергової шлюпки в умовах штормової погоди. Компенсаційний пристрій. Метод підйому чергової шлюпки в шторм.

4.7.Тема: Дії, які необхідно здійснювати, знаходячись у воді чисто від судна, що тоне. Відстань відходу від судна. Пошук людей які опинилися у воді. Приведення в дію радіолокаційного відповідача і аварійного супутникового радіобуя. Зв'язок між рятувальними засобами. Знаходження рятувальних засобів у межах видимості.

4.8.Тема: Двигун рятувальної шлюпки і його оснащення

4.8.1. Запуск двигуна. Перевірка рівня палива та масла. Рукоятка перемикачів передач стоїть на нейтральній швидкості. Дії згідно з інструкцією виробника. Прокачування паливної системи. Запуск двигуна. Перевірка тиску масла і системи охолодження. Перевірка на перед-

ньому і задньому ходах. Зупинка двигуна. Очищення і наповнення паливного бака. Місткість паливного бака шлюпки.

4.8.2. Система охолодження. Типи систем охолодження двигуна. Використання антифризу для систем охолодження прісною водою. Можливість роботи двигуна без охолодження не менше 5 хвилин.

4.8.3. Зарядження батарей. Зарядка шлюпочних акумуляторів від двигуна. Зарядка акумуляторів від суднової мережі.

4.8.4. Вогнегасник. Способи гасіння палива шлюпочним вогнегасником.

4.8.5. Система зрошення водою. Включення і виключення системи водяного зрошення. Робота насоса. Продування системи прісною водою після використання у навчальних тривогах.

4.8.6. Автономна система забезпечення повітрям. Важливість закриття люків при роботі системи автономного повітропостачання. Запас повітря в балонах достатній на забезпечення дихання і роботи двигуна не менше, ніж на 10 хвилин.

4.9.Тема: Зовнішній двигун чергової шлюпки. Конструкція підвісного мотора. Перевірка перед стартом. Запуск холодного двигуна. Тип палива. Перевірки при несправності. Небезпека запуску двигуна коли він не в воді. Небезпека зберігання двигуна горизонтально. Пристрій аварійної зупинки і його робота. Обслуговування двигуна на судні. Небезпека повороту на великій швидкості.

4.10.Тема: Управління рятувальним плотом та черговою шлюпкою в умовах штормової погоди

Використання плавучого якоря і пристосування мішка з маслом. Використання весла при постановці на плавучий якір. Постановка в дрейф при русі шлюпки курсом фордевінд.

Використання вітру при відході від підвітряного борту судна. Розміщення людей в плоту під час стоянки на плавучому якорі. Небезпеки при швартовці до іншого рятувального засобу при штормі.

Вибір типу висадки на берег. Висадка в денний час. Висадка при підході на веслах. Висадка з мотобота. Особливості виходу з шлюпки при прибої. Збереження шлюпки. Рятувальні сигнали. Висадка на плоту. Підготовка до моменту висадки. Збереження плоту.

4.11.Тема: Дії, які необхідно здійснювати на борту рятувального засобу

4.11.1. Першочергові дії. Підйом людей на борт. Перша допомога постраждалим. Таблетки від морської хвороби. Скріплення між собою рятувальних засобів. Використання плавучого якоря. Перші дії в рятувальному засобі. Вентиляція рятувального плоту після його надування. Розміщення інструкції з виживання.

4.11.2. Дії для збереження життя. Підтримка морального клімату командиром. Виконання обов'язків як засіб моральної стійкості. Спостереження за горизонтом. Інструкції для спостерігача. Інші обов'язки в рятувальному засобі. Небезпеки для осіб, що вижили.

4.11.3. Використання обладнання рятувального засобу. Постачання рятувальної шлюпки. Постачання чергової шлюпки. Постачання надувної чергової шлюпки. Постачання рятувального плоту. Використання постачання. Зберігання постачання. Кріплення від можливості втрати при перевертанні. Шлюпковий компас.

4.11.4. Пропорційний розподіл їжі та питної води. Кількість води та їжі у шлюпці і плоту. Раціон споживання води та їжі. Шкода від споживання морської води. Збір і зберігання дощової води. Особливості вживання риби та морепродуктів. Втрати тілом рідини в спеку.

4.11.5. Дії, які необхідно здійснювати для максимальної можливості виявлення та визначення місцезнаходження рятувального плоту. Засоби сигналізації та виявлення, такі як: радіобуй EPIRB, активний радіолокаційний відбивач SART, двоканальні УВЧ радіостанції.

4.12.Тема: Методи рятування за допомогою гелікоптера

4.12.1. Зв'язок із гелікоптером. Сигнали руками. Зв'язок на 16 каналі ультра коротких хвиль. Зв'язок через берегові координаційні центри з пошуку та рятування. Візуальні сигнали. Обсяг і повнота інформації, яка посиляється на берегову станцію, для допомоги в пошуку з повітря.

4.12.2. Евакуація з судна та з рятувального засобу. Вимоги до району підйому на борту судна. Освітлення високих конструкцій вночі. Підготовка засобів боротьби з палаючими нафтопродуктами. Трос лебідки гелікоптера. Обов'язкове використання рятувального жилета. Засоби евакуації з рятувальної шлюпки та рятувального плоту. Можливість перекидання плоту від роботи гвинтів гелікоптера.

4.12.3. Підйом у гелікоптер. Методи підйому людей. Підйом постраждалих. Допомога екіпажу вертольота. Використання рятувального стропа.

4.13.Тема: Гіпотермія. Пульс і дихання при переохолодженні. Застереження при проведенні штучного дихання і непрямого масажу серця. Допомога при переохолодженні.

4.14.Тема: Радіобладнання

4.14.1. Переносні двосторонні УВЧ - радіостанції для рятувальних засобів (VHF). Вимоги до наявності УВЧ радіостанцій на судах. Портативні УВЧ радіостанції їх використання. Станіонарні УВЧ радіостанції в рятувальних засобах. Канали УВЧ зв'язку: основний 16 (156,8 Mhz) і один або більше додатковий. Включення, індикація. Параметри передавача, приймача і антени. Дія зарядки акумулятора. Зарядні пристрої.

4.14.2. Аварійні радіобуї - покажчики місця знаходження (EPIRBs). Доставка EPIRB в рятувальний засіб. Пристрій буя. Автоматичне і ручне вмикання. Час роботи 48 годин. Частота роботи буя 406 МГц. Супутникова система КОСПАС-САРСАТ. Маяк на частоті 121,5 МГц для літальних апаратів. Функціонування радіобуя EPIRB.

4.14.3 Аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs). Доставка SART в рятувальний засіб. Пристрій буя. Частота роботи буя 9 Ghz. Ручне вмикання. Робота в режимі очікування 96 годин і в режимі відповіді 8 годин на запит радара.

4.14.4. Сигнали лиха, сигнальне обладнання та піротехніка. Візуальні, звукові та піротехнічні сигнали лиха. Використання геліографа. Постачання рятувального засобу сигнальним обладнанням. Використання піротехніки. Заходи безпеки. Таблиця сигналів при лиху.

4.15.Тема: Перша медична допомога

4.15.1. Методи реанімації. Прийоми штучної вентиляції легенів, рот в рот і рот в ніс. Ознаки зупинки серця. Непрямий масаж серця. Послідовність проведення масажу серця та штучного дихання. Положення потерпілого.

4.15.2. Використання аптечки першої допомоги. Зміст аптечки першої допомоги. Допомога при кровотечі, шоку, опіках і переломах. Ознаки обмороження. Допомога при обмороженні. Переохолодження. Ознаки теплового удару. Допомога при тепловому ударі. Допомога при ураженнях нафтопродуктами.

4.16.Тема: Практичні навчання з спуску, підйому та управління рятувальної шлюпки.

Склад команди. Дії кожного члена команди. Команди при спуску, посадці в шлюпку, відході від борту, підйомі і висадці людей з шлюпки. Підготовка, безпечний спуск і швидкий відхід рятувальної шлюпки. Запуск і використання двигуна. Маневрування і використання компаса. Управління шлюпкою при русі на веслах і під двигуном. Постановка на плавучий якір. Використання шлюпочного постачання. Підйом і установка шлюпки "по похідному".

4.17.Тема: Практичні навчання з спуску рятувального плоту

4.17.1. Рятувальні плоти, що спускаються за допомогою кран-балок. Склад команди. Обов'язки командира та інших членів команди. Команди при підйомі, перенесенні за борт пліт-балкою, утриманні біля борту і посадці в рятувальний пліт. Спуск плоту. Віддача запобіжної шпильки підйомного гака в потрібний момент. Підготовка гака до віддачі. Віддача гака. Відхід від судна і постановка на плавучий якір.

4.17.2. Рятувальні плоти, що спускаються шляхом скидання за борт. Закріплення пускового ліня до нерухомої конструкції. Віддача найтовів. Викид плоту за борт і витягування пускового ліня. Надування плоту. Посадка в пліт різними способами і відхід від судна.

4.17.3. Посадка в рятувальний пліт з води. Одягання рятувального жилета або гідрокостюма за нормативом часу. Стрибок у воду з висоти в рятувальному жилеті або гідрокостюмі. Використання свистка. Посадка в пліт з води в рятувальному жилеті. Підйом людини з води в пліт. Кидання рятувального кільця з лінем.

4.17.4. Перевертання перекинутого рятувального плоту. Перевертання перекинутого плоту в рятувальному жилеті або гідрокостюмі.

4.18.Тема: Практичні навчання з спуску та підйому чергової шлюпки. Склад рятувальної команди і команди обслуговування. Розподіл обов'язків. Правильні команди при спуску, посадці, відході від борту, управлінні та висадці з чергової шлюпки. Підготовка, безпечний спуск і швидкий відхід від борту чергової шлюпки. Установка, запуск, використання і безпечне зняття підвісного мотора чергової шлюпки. Управління чергової шлюпкою, утримання на курсі і керування за компасом. Постановка на плавучий якір. Підйом людей з води. Укладання потерпілого на ноші. Безпечний підхід до борту. Безпечний підйом постраждалого на борт судна. Підйом чергової шлюпки.

4.19 Практичні вправи та оцінка.

5. Навчальний план і навчальна програма скороченого курсу підготовки за напрямом «Фахівець з рятувальних шлюпок, рятувальних плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками»

Скорочений курс підготовки, обсягом 16 год., призначений для навчання і підвищення кваліфікації фахівців, які в свій час пройшли схвалений адміністрацією повний курс підготовки за вказаним напрямом, відповідно до національних вимог і вимог міжнародної Конвенції ПДНВ-78 з поправками, розділ А-VI/2, тривалістю 31,5 годин, що підтверджується наявністю в них відповідних сертифікатів.

5.1 Навчальний план скороченого курсу

№ П/П	Назви тем	ІМО/STSW посилання	Кількість навчальних годин		
			Лекції	Практ.	Усього
1	2	4	4	5	6
1.	Вступ.	Кодекс ПДНВ, розділ А-VI/2-1	0,5	–	0,5
1.1	Огляд курсу.				
1.2	Компетентність фахівців з судових рятувальних засобів та чергових шлюпок.				
2.	Суднові рятувальні засоби та чергові шлюпки	ІМО Model Course 1.23	1,0	–	1,0
2.1	Рятувальні шлюпки				
2.2	Рятувальні плоти				
2.3	Чергові шлюпки				
2.4	Устаткування для спускання шлюпок і плотів				
2.5	Морські евакуаційні системи				
3.	Двигун рятувальної шлюпки і його оснащення.		0,5	0,5	1,0
3.1	Запуск, режим роботи і зупинки двигуна				
3.2	Система охолодження двигуна				
3.3	Системи зрошення танкерної шлюпки водою та забезпечення повітрям				
3.4	Зарядження батарей. Вогнегасник.				
4.	Командування рятувальними шлюпкою і плотом, черговою шлюпкою під час спуску і після спуску їх на воду.		5,0	3,0	8,0
4.1	Підготовка шлюпок і плотів до спуску і посадка людей.				
4.2	Спуск шлюпок і плотів, відхід від судна при різних гідрометеорологічних умовах.				
4.3	Техніка безпеки при експлуатації рятувальних шлюпок і плотів.				

5.	Життєзабезпечення в рятувальних шлюпках і плотах після залишення судна.		2,5	1,5	3,5
5.1	Організація виживання.				
5.2	Перша медична допомога.				
6.	Користування аварійними засобами зв'язку і сигналізації.		0,5	0,5	1,0
6.1	Переносні двосторонні УВЧ-радіостанції для рятувальних засобів (VHF).				
6.2	Аварійні радіо буї EPIRBs				
6.3	Аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs)				
6.4	Сигнали лиха.				
	Іспити та практична демонстрація компетентності				1,0
	Всього		9,0	5,0	15,0

5.2. Навчальна програма скороченого курсу.

5.2.1. Вступ

5.2.1.1. Огляд курсу:

- завдання курсу і порядок його освоєння
- настанови з техніки безпеки.

5.2.1.2. Компетентність фахівців з судових рятувальних засобів та чергових шлюпок:

- основні задачі, обов'язки і відповідальність командирів судових рятувальних шлюпок, плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками.

5.2.2. Суднові рятувальні засоби та чергові шлюпки.

5.2.2.1. Рятувальні шлюпки:

- різновиди шлюпок щодо будови, типу руху, місткості, способу спуску та призначення
- основні експлуатаційні характеристики шлюпок, їх обладнання і спорядження
- маркування рятувальних шлюпок.

5.2.2.2. Рятувальні плоти:

- різновиди плотів щодо будови, способу спуску, місткості, зберігання на борту судна
- основні експлуатаційні характеристики рятувальних плотів, їх обладнання і спорядження
- маркування рятувальних плотів.

5.2.2.3. Чергові шлюпки:

- призначення чергових шлюпок, їх типи, експлуатаційні характеристики, та спорядження пристрої буксировки
- маркування чергових шлюпок.

5.2.2.4. Устаткування для спускання шлюпок і плотів:

- типи шлюпбалок, обладнання для кріплення шлюпки
- дистанційна викладка шлюпочних гаків
- пліт-балки та кран-балки для чергових шлюпок. Використання гака швидкої віддачі
- обладнання для спуску шлюпки вільним падінням
- обладнання для самовідділення плоту.

5.2.2.5. Морські евакуаційні системи (МЕС)

- конструкція і особливості морських евакуаційних систем, кількість рятувальних плотів, що використовуються разом з МЕС. Маркування МЕС.

5.2.3. Двигун рятувальної шлюпки і його оснащення.

5.2.3.1. Запуск, режим роботи і зупинка двигуна:

- порядок дій при підготовці двигуна до роботи та запуску. Врахування експлуатаційної інструкції виробника
- практичні дії із запуску двигуна, підтримки режиму роботи та його зупинки.

5.2.3.2. Система охолодження двигуна:

- типи систем охолодження двигуна. Використання антифризу для систем охолодження прісною водою.

5.2.3.3. Система зрошення танкерної шлюпки водою, та забезпечення повітрям.

- включення і виключення системи водяного зрошення
- продування системи зрошення прісною водою після використання у навчальних цілях
- автономна система повітропостачання, запас повітря в балонах. Важливість герметизації при роботі системи.

5.2.3.4. Зарядження батарей. Вогнегасник

- зарядка шлюпочних акумуляторів від двигуна та від суднової мережі
- способи гасіння палива шлюпочним вогнегасникам.

5.2.4. Командування рятувальними шлюпкою і плотам, черговою шлюпкою під час спуску і після спуску їх на воду.

5.2.4.1. Підготовка шлюпок і плотів до спуску і посадка людей

1. Дії командира шлюпок:

- відкритої;
- закритої;
- що спускається вільним падінням.

2. Дії командира рятувального плоту:

- що спускається скиданням
- що спускається плітбалкою.

5.2.4.2. Спуск шлюпок і плотів, відхід від судна при різних гідрометеорологічних умовах:

- порядок дій при спуску шлюпки на таях і відхід від судна
- порядок дій при спуску рятувального плоту плітбалкою. Гак швидкої віддачі для плоту
- порядок дій при скиданні рятувального плоту
- порядок дії при спуску шлюпки вільним падінням
- спуск рятувального плоту або чергової шлюпки в умовах штормової погоди.

5.2.4.3. Техніка безпеки при експлуатації рятувальних шлюпок і плотів:

- вимоги, щодо безпечного роз'єднання гаків шлюпок та плотів, що спускаються плітбалкою
- способи безпечного піднімання людей в шлюпки і плоти із води
- практичні відпрацювання з спуску та підйому шлюпки
- послідовність подачі правильних команд.

5.2.5. Життєзабезпечення в рятувальних шлюпках і плинах після залишення судна.

5.2.5.1. Організація виживання:

- першочергові дії
- зберігання і пропорційний розподіл їжі та питної води
- готовність до використання сигнальних засобів
- захист від жару або холоду
- підтримка морального клімату командиром.

5.2.5.2. Перша медична допомога:

- методи реанімації
- використання аптечки першої допомоги.

5.2.6. Користування аварійними засобами зв'язку і сигналізації.

5.2.6.1. Переносні двосторонні УВЧ- радіостанції для рятувальних засобів, (VHF)

- канали УВЧ зв'язку. Експлуатаційні характеристики радіо
- включення, індикація
- дія зарядки акумулятора. Зарядні пристрої.

5.2.6.2. Аварійні радіобуї EPIRBs

- доставка EPIRB в рятувальний засіб
- автоматичне і ручне вмикання
- експлуатаційні характеристики.

5.2.6.3. Аварійні радіолокаційні відповідачі (SARTs)

- доставка SART в рятувальний засіб. Установка
- ручне вмикання. Експлуатаційні характеристики.

5.2.6.4. Сигнали лиха:

- візуальні, звукові та піротехнічні сигнали
- використання геліографа та піротехніки
- заходи безпеки.

6. КОНТРОЛЬ ЗНАТЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА

6.1. По закінченні курсу «Фахівець з рятувальних шлюпок, рятувальних плотів і чергових шлюпок, що не є швидкісними» з метою оцінки рівня підготовки слухачів після прослуховування курсу проводиться вихідний контроль.

Форма вихідного контролю – іспит та практична демонстрація компетентності. Оцінка компетентності здійснюється під час практичної підготовки. Іспит вважається успішно складеним, якщо дана правильна відповідь не менше ніж на 75% питань письмового завдання. Слухач «наосліп» вибирає один з білетів.

Вибравши білет, слухач:

1. Заповнює інформаційні поля залікового листа (прізвище та ініціали, посада, дата проведення тестування).
2. Відповідає на питання білета в тестовій формі.
3. Закінчивши відповідати на питання білета, слухач підписує заповнений заліковий лист і здає його викладачеві.

Слухачеві відводиться одна академічна година для відповідей на питання білета.

Викладач оцінює правильність відповідей на питання білета.

Викладач виставляє «Залік» за курсом у випадку, якщо було допущено неправильну відповідь не більш ніж як на одне питання тестового заліку.

Викладач має право після отримання від слухача залікового листа з відповідями на запитання, задати слухачеві усно уточнюючі питання в обсязі питань білета.

Свою оцінку викладач заносить на відповідне поле залікового листа і підписує заліковий лист.

Заліковий лист, після здачі слухачем заліку, зберігається в «Особистій справі» слухача.

6.2. Перелік контрольних питань вихідного контролю:

1. Основні обов'язки і відповідальність фахівців із суднових рятувальних засобів відповідно до вимог Правил VI/2 STCW Code 1978 з поправками.
2. Відмінності рятувальних шлюпок і плотів у конструкції, типах рушія і пасажиромісткості.
3. Можливості рятувальних шлюпок і плотів стосовно їх плавучості та чим це гарантовано.
4. Вимоги щодо гарантування позитивної остійності рятувальних шлюпок і плотів. Способи відновлення нормального положення при перекиданні рятувальних шлюпок і плотів.
5. Конструктивні особливості танкерних шлюпок.
6. Будова твердих рятувальних плотів.
7. Будова скидальних надувних рятувальних плотів.
8. Будова спускових надувних рятувальних плотів.

9. Види спускових засобів рятувальних шлюпок і плотів, їх стислі характеристики.
10. Будова шлюпбалки, що скачується.
11. Будова шлюпбалки, що схиляється.
12. Будова шарнірної шлюпбалки.
13. Призначення й обладнання шлюпочної лебідки.
14. Будова плотбалки.
15. Призначення і різновиди роз'єднувальних засобів плотів.
16. Перелік і призначення основних предметів оснащення рятувальних плотів і шлюпок.
17. Морські евакуаційні системи.
18. Чергові рятувальні шлюпки, їх призначення, різновиди.
19. Керування рятувальними шлюпкою і плотом при сильному хвилюванні моря.
20. Порядок відходу шлюпки від борту судна при значному хвилюванні моря і при наявності ходу судна.
21. Основні експлуатаційно-конструктивні характеристики шлюпок, що спускаються вільним падінням (Free fall).
22. Організація посадки людей в рятувальні засоби.
23. Порядок підготовки і спускання спускових надувних рятувальних плотів.
24. Обов'язки фахівців з рятувальних засобів щодо пасажирів.
25. Безпечне підняття рятувальної шлюпки.
26. Заходи щодо спускання рятувальних шлюпок при сильному хвилюванні моря.
27. Керування шлюпкою і плотом при викиданні на берегову обмілину.
28. Порядок підготовки і спускання скидальних надувних рятувальних плотів.
29. Порядок підготовки і спускання рятувальних шлюпок, у тому числі і (Free fall).
30. Порядок підходу шлюпки під талі і її піднімання на борт.
31. Техніка безпеки при експлуатації відкритих і частково закритих рятувальних шлюпок.
32. Обов'язки і дії командирів рятувальних засобів при залишанні судна в аварійній ситуації.
33. Способи посадки людей в рятувальні шлюпки і плоти.
34. Поведінка потерпілих при рятуванні їх за допомогою гелікоптера (із судна, шлюпки або плоту з води).
35. Особливості керування шлюпкою при русі проти хвилі і за хвилею.
36. Призначення і користування фалінями, плавучим якорем.
37. Дії командира шлюпки при рятуванні людей, що потрапили у воду.
38. Першочергові дії командира рятувальних шлюпки і плоту після залишення судна.
39. Використання УКВ радіостанції "Sailor SP 3110".
40. Використання АРБ і транспондера (активного РЛВ).
41. Мотивація дії людини при паніці і можливі прийоми відвернення й зупинення паніки.
42. Розподіл води і їжі в рятувальних засобах при аварійній ситуації.
43. Перелік і стисла характеристика факторів, що впливають на виживання.
44. Маркірування контейнерів надувних рятувальних плотів.
45. Маркірування рятувальних шлюпок.
46. Маркірування твердих рятувальних плотів.
47. Маркірування надувних рятувальних плотів.
48. Маркірування морських евакуаційних систем (МЕС).
49. Запуск і експлуатація двигуна рятувальної шлюпки.
50. Прийом потерпілих із води в рятувальні шлюпки і плоти, а також на гелікоптер.
51. Склад і користування аптечкою першої допомоги в рятувальних засобах.
52. Допомога потерпілому в шоковому стані.
53. Допомога потерпілому при гіпотермії та обмороженні.
54. Допомога потерпілому з опіками та перегрівом.
55. Допомога потерпілому при кровотечах.
56. Допомога потерпілому при переломах.

57. Міжнародні сигнали потерпілим про висадку на берег.
58. Міжнародні сигнали лиха, що подаються береговими рятувальними станціями.
59. Міжнародні сигнали, що подаються літаком, зайнятим рятувальними операціями.
60. Дії командира рятувального засобу із забезпечення максимальної можливості бути знайденим.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

7.1. Основна література

з/п	Найменування	Кількість
1	Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками	2
2	Міжнародної конвенції про охорону людського життя на морі 1974 р.(SOLAS-74), з поправками	2
3	Міжнародної Конвенції по запобіганню забрудненню з суден 1973 р. зміненої Протоколом 1978 р. до неї (MARPOL), з поправками	1
4	Міжнародний кодекс по рятувальним засобам, з поправками (Life-Saving Appliance Code)	не менше ніж один посібник на двох слухачів
5	Модельний курс ІМО 1.19 «Фахівець з персональної техніки виживання», видання 2019 р. (Proficiency in Personal Survival Techniques)	2
6	Модельний курс ІМО 1.23 «Фахівець з рятувальних шлюпок і плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками», видання 2024 р. (Proficiency in Survival Craft and Rescue Boats other than Fast Rescue Boats)	2
7	Модельний курс ІМО 1.24 «Фахівець з швидкісних чергових шлюпок» (Proficiency in Fast Rescue Boats) (у разі підготовки за цим напрямом)	2
8	Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамен та дипломування моряків» (Assessment, examination and certification of seafarers)	2
9	Резолюція ІМО А.657 (16) «Інструкція з дій на рятувальному засобі» (Instructions for action in survival craft)	не менше ніж один посібник на двох слухачів
10	Циркулярний лист ІМО від 26 травня 2006 року MSC.1/Circ.1206 «Заходи для запобігання нещасних випадків с рятувальними шлюпками» (Measures to prevent accidents with lifeboats)	1

7.2. Додаткова література

1. Супрунец І.П Фахівець з судових рятувальних засобів (Proficiency in survival crafts), - навчальний посібник. - Одеса, ЦПАП, 2003. - 84 с.
2. Пипченко О. М. та інш. Виживання і безпека на морі в питаннях і відповідях. навчальний посібник. - Одеса, ЦПАП, 2003. - 84 с.
3. Безпека та охорона на морі: навчальний посібник / М.О. Колегаєв, Д.Г. Парменова, М.А. Мамкічев, Г.В. Ніколаєва, О.М. Розлуцький, Г.Г. Роман, А.П. Сваричевська, Д.Д. Осадчук. За редакцією професора М.О. Колегаєва. – Одеса: Національний університет «Одеська морська академія»; Фенікс. – 2020. – 832 с.
4. Колегаєв М.О., Іванов Б.Н., Басанець М.Г. Безпека життєдіяльності та виживання на морі. Навчальний посібник, Одеса, ОНМА, 2008, 338 с.
5. Суднові рятувальні засоби, їх оснащення, постачання та експлуатація. Індивідуальні рятувальні засоби. [Текст]: методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Безпека та охорона на морі» / Укл. І.М. Кулешов, М.А. Мамкічев, О.М. Розлуцький. – Одеса: НУ «ОМА», 2021. – 25с.

6. Суднові колективні рятувальні засоби, їх оснащення, постачання та експлуатація.: методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни “Безпека та охорона на морі” / Укл. І.М. Кулешов, М.А. Мамкічев, О.М. Розлуцький. – Одеса: НУ “ОМА”, 2022. – 56с.
7. Information and Instructions for the Safe Operation of life Saving Appliances (LSA): Methodical instructions /guidelines/ for practical work on the course “ Safety and Security at Sea” / I.M. Kuleshov, O.M. Rozlutskyi – Odesa: NUOMA, 2023. – 60 p.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗБЕЧЕННЯ (ТРЕНАЖЕРНА БАЗА)

Курси проводяться з використанням обов'язкових засобів:

з/п	Найменування	Кількість
Індивідуальні рятувальні засоби		
1	Рятувальні жилети для слухачів, інструкторів (не менше двох типів) зі світло відбивними стрічками	Обчислюється загальною кількістю посадкових місць у колективних рятувальних засобах, що використовуються при навчанні
2	Гідрокостюми	3
3	Теплові захисні	3
4	Непромокаючі костюми	3
5	Рятувальне коло	2
6	Пристрій, імітуючий рятування за допомогою гелікоптеру	1
7	Рятувальний гелікоптерний пояс та/або рятувальний кошик	1
Колективні рятувальні засоби		
8	Схвалена рятувальна шлюпка, що відповідає вимогам глави IV розділу 4.5 або 4.6 Кодексу LSA, довжиною біля 8 метрів, обладнана стаціонарним дизельним двигуном, з гравітаційними шлюпбалками, для забезпечення спуску, підйому та кріплення	1
9	Шлюпбалка для спуску та підйому рятувальної шлюпки	1
10	Чергова шлюпка з підвісним двигуном та веслами зі шлюпбалкою та приладами для спуску та підйому	1
11	Комплект спорядження для швидкісної чергової шлюпки	1
12	Рятувальний пліт надувний не менше ніж на шість осіб для проведення за- нять на воді	1
13	Контейнер для рятувального плоту, встановлений на стаціонарну підставку з гідростатом	1
14	Пліт-балка для спуску надувного рятувального плоту	1
15	Повний комплект постачання рятувального плоту (не вимагається на комплексі тренажерного обладнання при наявності цих комплектів в класі теоретичного навчання)	1
16	Повний комплект постачання рятувальної шлюпки (не вимагається на комплексі тренажерного обладнання при наявності цих комплектів в класі теоретичного навчання)	1
17	Переносні УКХ - радіостанції для використання у рятувальних цілях	3
18	Демонстраційний комплект піротехніки для використання в рятувальному засобі (не вимагаються на комплексі тренажерного обладнання, при наявності цих комплектів або муляжів в класі теоретичного навчання)	1
19	Лінеметальний апарат в комплекті або муляж	1
20	Радіолокаційний відповідач (SART), що працює на частоті 9 ГГц	
21	Радіобуй (EPIRB), що працює на частоті 460 МГц	1
22	Обладнання для освітлення для виконання вправ в темний час доби	1
23	Шторм-трап	1

з/п	Найменування	Кількість
24	Шкентель з мусінгами	1
25	Площадка для відпрацювання стрибків у воду в жилеті або гідрокостюмі	1
	Обладнання первинної допомоги.	
26	Швидкісна рятувальна шлюпка, що споряджена та готова до використання, при виконанні вправ на відкритій водній поверхні за межами басейну	1
27	Ноші для використання в практичних вправах	1
28	Фантом в натуральний розмір людини для навчання реанімаційним діям	1
29	Аптечка первинної медичної допомоги	1
30	Реанімаційний набір з кисневим приладом	1

9. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ

9.1. Інструктори, які здійснюють підготовку за напрямом «Фахівець з рятувальних шлюпок, рятувальних плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками» мають документи, перелік яких вказано у відповідних вимогах до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди, затверджених наказом Мінінфраструктури від 07.10.2014 № 491, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.10.2014 за № 1325/26102, а саме, у Вимогах до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди з рятування на воді.

9.2. Кількість інструкторів, що проводять підготовку за напрямом підготовки «Фахівець з рятувальних шлюпок, рятувальних плотів та чергових шлюпок, що не є швидкісними черговими шлюпками», залежить від кількості слухачів і посадочних місць рятувальних засобів та повинна бути не меншою, ніж 1 інструктор на групу не більше 6 слухачів на практичних заняттях, та 1 інструктор на групу не більше 24 слухачів на теоретичних заняттях.

10. ЗАВЕРШЕННЯ НАВЧАННЯ

За результатами підготовки слухачі отримують свідоцтво фахівця з індивідуальних рятувальних засобів і рятувальних шлюпок (крім швидкісних рятувальних катерів). Отримання свідоцтва фахівця слухачі засвідчують своїм особистим підписом у журналі реєстрації виданих кваліфікаційних документів, який є пронумерований, прошнурований, скріплений підписом керівника НТЗ та завірений печаткою НТЗ, відповідно до Вимог. Інформація про видані свідоцтва фахівця надсилається (у якомога стислий термін) до Державного реєстру документів моряків, відповідно до Положення.